

ZŠ Běrunice
Projekt: ZŠ Běrunice-inovace řešení
registrační číslo CZ. 1.07/1.4.00/21.2854

- Předmět: Vlastivěda
- Téma: Na cestě k pokroku
- Ročník: 5.
- Adresář: VY_32_INOVACE_12. VL. 5.
- Vypracovala: Mgr. Marta Kubánková
- Cíl: Procvičování probraného učiva
- Datum : srpen -září 2012

Zdroje, použitá literatura:

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Marta Kubánková

**Učebnice vlastivědy - Významné události nových českých dějin -
nakladatelství Nová škola, s. r. o., 2010, ISBN 80 - 7289 - 070 - 0**

**PS učebnice vlastivědy - Významné události nových českých dějin -
nakladatelství Nová škola, s. r. o., 2010, ISBN 978 - 80 - 7289 - 206 - 8**

SVĚTLO ROZUMU

1. V co věřili osvícenci?

V sílu lidského rozumu.

V to, že člověka může osvítit slunce.

Ve zdravý selský rozum.

2. Kterí panovníci prosazovali osvícenské myšlenky?

Přemysl Otakar II.

Jan Ámos Komenský

Marie Terezie

Maxmilián II.

Josef II.

3. Jaký titul měla Marie Terezie?

královna

císařovna

carevna

hraběnka

4. Co Marie Terezie budovala?

divadla
školy
vojsko

5. Co Marie Terezie zakázala?

daně
robotu
trestání mučením a bitím

6. Na kolik dnů v týdnu snížila robotu?

3
4
5

7. Jak se jmenoval nejstarší syn Marie Terezie?

Maxmilián II.
Josef I.
Josef II.

8. Kolik měla Marie Terezie dětí?

- 11
- 14
- 16

9. V jakých letech vládla Marie Terezie?

- 1740 - 1760
- 1740 - 1780
- 1740 - 1790

10. Ve kterém roce zavedla Marie Terezie povinnou školní docházku?

- 1744
- 1774
- 1784

11. Co vydal Josef II?

- toleranční patent
- robotní patent
- toleranční robotu

12. Ve kterém roce to bylo?

1781

1785

1791

13. Co umožňoval?

toleroval jiné náboženství než katolické

toleroval možnost zvolit si robotu

toleroval více volna

14. Co zrušil Josef II?

katolické náboženství

nevolnictví

robotu

TEST - internetový odkaz na formulář na webu.

Správné řešení:

1. V co věřili osvícenci?

- V sílu lidského rozumu.
- V to, že člověka může osvítit slunce.
- Ve zdravý selský rozum.

2. Kteří panovníci prosazovali osvícenské myšlenky?

- Přemysl Otakar II.
- Jan Ámos Komenský
- Marie Terezie
- Maxmilián II.
- Josef II.

3. Jaký titul měla Marie Terezie?

- královna
- císařovna
- carevna
- hraběnka

4. Co Marie Terezie budovala?

o divadla

o školy

o vojsko

5. Co Marie Terezie zakázala?

o daně

o robotu

o trestání mučením a bitím

6. Na kolik dnů v týdnu snížila robotu?

o 3

o 4

o 5

7. Jak se jmenoval nejstarší syn Marie Terezie?

o Maxmilián II.

o Josef I.

o Josef II.

8. Kolik měla Marie Terezie dětí?

11

14

16

9. V jakých letech vládla Marie Terezie?

1740 - 1760

1740 - 1780

1740 - 1790

10. Ve kterém roce zavedla Marie Terezie povinnou školní docházku?

1744

1774

1784

11. Co vydal Josef II?

toleranční patent

robotní patent

toleranční robotu

12. Ve kterém roce to bylo?

- 1781
- 1785
- 1791

13. Co umožňoval?

- toleroval jiné náboženství než katolické
- toleroval možnost zvolit si robotu
- toleroval více volna

14. Co zrušil Josef II?

- katolické náboženství
- nevolnictví
- robotu

ŽIVOT NA VESNICI

1. Jak se dělili venkované podle majetku?

sedláci

rolníci

řemeslníci

obchodníci

bezzemci

čeledíni a děvečky

žebráci

zemané

2. Kdo pracoval za jídlo u sedláka?

bezzemci

čeledíni a děvečky

rolníci

3. Kdo tvořil nejbohatší vrstvu na vesnici?

zemané
rolníci
sedláci

4. Z čeho se stavěla venkovská stavení?

z pálených cihel
z vepřovic
z kamene

5. Co jsou vepřovice?

pálené cihly
nepálené cihly
kůže z prasat

6. Z čeho se stavěly střechy?

z cihlových tašek

z šindelů

z došků

7. Co bývalo součástí stavení?

dvůr

stodola

chlévy

náměstí

kurník

zahrada

rynk

kašna

8. Co lidé nejčastěji jedli?

chléb

buchty

koláče

maso

luštěniny

kaše

brambory

hranolky

polévky

rýže

9. Který den považovali za sváteční?

sobotu
neděli
pondělí

10. Co dělali ve sváteční dny?

chodili do kostela
chodili na taneční zábavy do hospody
chodili na turistické pochody

11. Co bylo největším svátkem celé vesnice?

Vánoce
Velikonoce
hody nebo posvícení

TEST - internetový odkaz na formulář na webu.

1. Jak se dělili venkované podle majetku?

- sedláci
- rolníci
- řemeslníci
- obchodníci
- bezzemci
- čeledíni a děvečky
- žebráci
- zemané

SPRÁVNÉ ŘEŠENÍ

2. Kdo pracoval za jídlo u sedláka?

- bezzemci
- čeledíni a děvečky
- rolníci

3. Kdo tvořil nejbohatší vrstvu na vesnici?

- zemané
- rolníci
- sedláci

4. Z čeho se stavěla venkovská stavení?

- z pálených cihel
- z vepřovic
- z kamene

5. Co jsou vepřovice?

- pálené cihly
- nepálené cihly
- kůže z prasat

6. Z čeho se stavěly střechy?

- z cihlových tašek
- z šindelů
- z došků

7. Co bývalo součástí stavení?

- dvůr
- stodola
- chlévy
- náměstí
- kurník
- zahrada
- rynek
- kašna

8. Co lidé nejčastěji jedli?

- chléb
- buchty
- koláče
- maso
- luštěniny
- kaše
- brambory
- hranolky
- polévky
- rýže

9. Který den považovali za sváteční?

o sobotu

o neděli

o pondělí

10. Co dělali ve sváteční dny?

o chodili do kostela

o chodili na taneční zábavy do hospody

o chodili na turistické pochody

11. Co bylo největším svátkem celé vesnice?

o Vánoce

o Velikonoce

o hody nebo posvícení

MANUFAKTURY A PRVNÍ STROJE

1. V jakém odvětví bylo nejvíce manufaktur?

textilní výrobě
ve strojírenství
v hrnčířství

2. Kdo vynalezl první parní stroj?

Josef Božek
F. J. Gerstner
James Watt

3. Kdo zkonstruoval první parní stroj v českých zemích?

Josef Božek
F. J. Gernster
James Watt

4. Kdo zkonstruoval první parní automobil a parní loď v českých zemích?

Josef Božek
F. J. Gernster
James Watt

5. Co nahradilo manufaktury?

parní stroje
továrny
obchody

6. Odkud kam vedla první koňská železnice?

z Českých Budějovic do Lince
z Prahy do Českých Budějovic
z Prahy do Brna

7. Ve kterém roce byla koňská železnice zavedena?

1829

1830

1832

8. Na jakém úseku jezdil první parní vlak?

z Prahy do Brna

z Brna do Břeclavi

z Brna do Českých Budějovic

9. Ve kterém roce byla železnice otevřena?

1832

1839

1841

10. Co vynalezli bratřenci Veverkové?

ruchadlo
parní stroj
lodní šroub

11. Kdo vynalezl lodní šroub?

F. J. Gerstner
Josef Božek
Josef Ressel

12. V jakých odvětvích potravinářského průmyslu se uplatňovala strojová výroba?

pekařství
mlynářství
cukrovarnictví
pivovarnictví
mlékařství
lihovarnictví
výroba sýrů

TEST - internetový odkaz na formulář na webu.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

1. V jakém odvětví bylo nejvíce manufaktur?

textilní výrobě
ve strojírenství
v hrnčířství

2. Kdo vynalezl první parní stroj?

Josef Božek
F. J. Gerstner
James Watt

3. Kdo zkonstruoval první parní stroj v českých zemích?

Josef Božek
F. J. Gernster
James Watt

4. Kdo zkonstruoval první parní automobil a parní loď v českých zemích?

Josef Božek

F. J. Gernster

James Watt

5. Co nahradilo manufaktury?

parní stroje

továrny

obchody

6. Odkud kam vedla první koňská železnice?

z Českých Budějovic do Lince

z Prahy do Českých Budějovic

z Prahy do Brna

7. Ve kterém roce byla koňská železnice zavedena?

1829

1830

1832

8. Na jakém úseku jezdil první parní vlak?

z Prahy do Brna

z Brna do Břeclavi

z Brna do Českých Budějovic

9. Ve kterém roce byla železnice otevřena?

1832

1839

1841

10. Co vynalezli bratřenci Veverkové?

ruchadlo

parní stroj

lodní šroub

11. Kdo vynalezl lodní šroub?

F. J. Gerstner

Josef Božek

Josef Ressel

12. V jakých odvětvích potravinářského průmyslu se uplatňovala strojová výroba?

pekařství

mlynářství

cukrovarnictví

pivovarnictví

mlékařství

lihovarnictví

výroba sýrů